

РЕШЕНИЕ

№ 86

гр. Габрово, 15.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО, СЪСТАВ II, в публично заседание на четвърти май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Полина Пенкова

Членове: Кремена Големанова
Велемира Димитрова

при участието на секретаря Милкана Ив. Шаханова Балтиева като разгледа докладваното от Полина Пенкова Въззивно гражданско дело № 20234200500095 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по подадена от С. Н. М. въззивна жалба срещу постановеното решение по гр.д.№941/2020г. на РС-Севлиево и съгласно постановеното с отменителното решение на ВКС №50017 от 02.03.2023г. по гр.д.№2518/2022г.

С подадената въззивна жалба първоинстанционното решение е обжалвано от ответницата С. М. в частта, с която е уважен предявеният от И. А. срещу жалбоподателката иск по чл.108 ЗС относно правото на собственост върху 1/6 ид.част върху процесния мито в с.П.С.. Изложени са доводи за недопустимост на исковото производство като образувано по предявен иск от лице без активна процесуална легитимация. Оспорва се, че ищцата И. А. А. е приела наследството от наследодателя й А. Х. ,починал на 05.09.2015г., като се прави позоваване на постановеното решение по ч.гр.д.№427/2016г. на РС-Севлиево. Изложени са доводи и за незаконосъобразност и необоснованост на обжалваното решение. Твърди се, че не са доказани предпоставките за уважаване на исковата претенция по чл.108 ЗС. Излагат се доводи, че жалбоподателката владее имота на правно основание – като купувач на основание постановление за възлагане на ЧСИ от 17.01.2020г.

Претендира се за прекратяване на производството поради недопустимост на предявения иск в уважената му част относно ищцата И. А., поради липсата на активна легитимация, или да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваната част .

В подадения писмен отговор ответниците по въззивната жалба И. А. , С. Х. и М. Х. ,са оспорили същата като неоснователна.

Въззивният съд, като взе предвид наведените от страните доводи, дадените указания в отменителното решение на ВКС и събраните по делото доказателства ,прие за установено следното:

С постановеното решение по гр.д.№941/2020г. РС-Севлиево е признал за установено по отношение на С. Н. М., с ЕГН *****, от гр. С., ул. "С." № ***, че ищцата И. А. А., с ЕГН *****, от гр. С., общ. С., ул. "В.Л." № ***, притежава 1/6 идеална част от правото на собственост, като придобито по наследство от А. А. Х., върху недвижим имот, а именно: УПИ II-122, кв. 8, по плана на с. П. С., общ. С., без административен адрес, утвърден със Заповед № 360/04.04.2007 г. и Заповед № 316/16.03.1976 г., с площ в размер на 1 010,00 квадратни метра, при граници: улица, УПИ I-121 - И.Д.Б., улица, УПИ III - 123 - Ю.Е.К., ведно с построени в него: къща и двуетажна стопанска постройка, заедно с всички подобрения и трайни насаждения в гореописания недвижим имот, и е осъдил на основание чл. 108 ЗС С. Н. М., с ЕГН *****, да предаде на И. А. А., с ЕГН *****, владението върху 1/6 идеална част от описаният недвижим имот, като е отхвърлил като неоснователни предявените от С. М. Х., с ЕГН *****, от с. П. С., общ. С., обл. Габрово, ул. „Р.“ *** и М. А. Х., с ЕГН *****, от с. П. С., общ. С., обл. Габрово, ул. „Р.“ *** срещу С. Н. М., с ЕГН *****, от гр. С., ул. "С." № ***, искове, с правно основание чл. 108 ЗС, за признаване на собствеността и предаване на владението върху описаният недвижим имот, за разликата над 1/6 идеална част до пълния предявен размер на цялото право на собственост, върху същият недвижим имот. Отхвърлени са като неоснователни и предявените от И. А. А., с ЕГН *****, от гр. С., общ. С., ул. "В.Л." № ***, С. М. Х., с ЕГН *****, от с. П. С., общ. С., обл. Габрово, ул. „Р.“ *** и М. А. Х., с ЕГН *****, от с. П. С., общ. С., обл. Габрово, ул. „Р.“ *** срещу С. Н. М., с ЕГН *****, от гр. С., ул. "С." № *** и „Вива Кредит“ ООД, с ЕИК 201995287, със седалище и адрес на управление град София, район Люлин, ж.к. Люлин 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, бл. АТЦ "Силвър център", ет. 2, офис 73 Г, представлявано от управителя Д.С.Д., искове: с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1, предл. 2, предл. 3 ЗЗД и чл. 26, ал. 2, изр. 1, предл. 5 ЗЗД - за обявяване нищожност на договор за ипотека, обективиран в нотариален акт № 22, том I, рег. № 384, дело № 7 от 12.01.2017 г.

Предмет на въззивно обжалване е решението в частта, с която е уважен предявеният от И. А. иск по чл.108 ЗС за 1/6 ид.ч. от процесния имот в с. П. С., общ.С..

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната му част.

Неоснователни са доводите във въззивната жалба ,че по отношение на ищцата И. А. липсва активна процесуална легитимация за предявяване на иска по чл.108 от ЗС за процесната 1/6 ид. част от недвижимия имот , за който се твърди,че е придобит по наследство от наследодателя А. А.ов Х.. Тази легитимация се установява от наведените в исковата молба обстоятелства, от които се извежда спорното право , и на които се основава исковата претенция. Дали действително ищцата притежава правото на собственост върху процесната идеална част от недвижимия имот , което е предмет на предявения иск по чл.108 ЗС, е въпрос по същество на спора и е относимо към основателността на иска , а не

обосновава неговата допустимост. Предвид на това не е налице твърдяното във въззивната жалба основание за обезсилване на първоинстанционното решение в обжалваната му част, с която е уважен предявеният от И. А. А. срещу ответницата С. Н. М. иск по чл.108 ЗС, като постановено по иск, предявен от лице без активна процесуална легитимация.

Изложените в исковата молба твърдения, на които се основава претенцията по чл.108 ЗС са, че наследодателят А. А. Х., починал на 05.09.2015 г., бивш жител на с. П. С., общ. С., е притежавал недвижим имот в режим на СИО с ищцата С. М. Х., придобит чрез покупко – продажба, обективирана в нотариален акт № 84, том I, дело № 248/1978 г. на РС - Севлиево. След смъртта на А. А. Х. е възникнала съсобственост между законните му наследници при следните квоти: за съпругата С. 4/6 идеални части, а за всяко от двете деца: ишците И. А. и М. Х. - по 1/6 идеални части. Съсобственият недвижим имот, находящ се в с. П. С., общ. С., представлява дворно място с построени в него къща и двуетажна стопанска постройка, съставляващ имот пл. № 122, в квартал 8-ми, по плана на селото, с площ от 910 кв.м. Повече от 25 години ищцата И. А. живеела в Холандия със семейството си и не е идвала повече от 7 години в България, дори когато починал баща ѝ през 2015 г. не успяла да дойде за неговото погребение. Около един месец, преди подаване на исковата молба ,научила от познати, че майка ѝ и сестра ѝ са изгонени от имота и ходели при роднини в гр. С. да нощуват, поради това ,че имотът е продаден на публична продажба от ЧСИ И.И., с рег. № 735, с район на действие ОС - Габрово, по образувано ИД № 004/17 г. Имало учредена договорна ипотека № 22, том I, рег. № 384, дело № 7/12.01.2017 г. на нотариус с рег. № 543 с район на действие РС - Севлиево, сключена единствено със С. и М. за целия имот, без присъствие и подпис на ищцата И. А.. Преди сключване на договорната ипотека имало образувано ч. гр. д. № 427/16 г. по реда на чл. 51 ЗН, от което се установило, че ищцата И. А. била нередовно призована и производството било прекратено спрямо нея, от което следвало, че същата нито приела наследството нито се отказала от наследството, оставено от А. А. Х.. Съгласно ЗН ищцата И. А. не била изгубила полагащата се 1/6 идеална част. Не е участвала и не е давала съгласието си при сключване на договорната ипотека и не знае по какъв начин нотариусът е изповядал ипотека за целия имот.

Съгласно уточняващата молба вх.№3199/02.10.2020г. /л.17 от първоинстанционното дело/ искът по чл.108 ЗС е предявен срещу ответницата С. М. като приобретател на целия имот , на който е обявена за купувач по изп.д.№4/2017г. по описа на ЧСИ ,рег.0735.

Съгласно уточняващата молба от 27.10.2020г.,т.4 /л.28-л.29 от първоинстанционното дело/ собствеността се претендира като придобита въз основа на настъпило наследствено правоприемство - наследяване по закон.

В писмения отговор противопоставеното от ответницата възражение, поддържано и във въззивната жалба, относно исковата претенция на ищцата И. А. по предявения иск по чл.108 ЗС е, че е породило правно действие влязлото в сила решение по ч.гр.д.№427/2016г. на РС-Севлиево, с което е постановено да се впише по реда на чл.51,ал.2,вр. ал.1 ЗН и чл.49 ЗН ,че И. А. А. е загубила правото да приеме наследството на

баща си А. Х.. За същото не е инициирано в законния срок производство за отмяната му по чл.305,ал.1 ГПК ,от ищцата след узнаване за неговото постановяване, който срок е изтекъл през декември 2020г.

По делото не се спори, а това се установява и от приложените писмени доказателства, че наследодателят А. А. Х. е починал на 05.09.2015г. и е оставил за свои законни наследници съпруга и две дъщери, една от които е ищцата И. А.. По време на брака двамата съпрузи са придобили в режим на СИО ,чрез договор за покупко продажба ,обективирана в нотариален акт № 84, том I, дело № 248/1978 г. на РС – Севлиево, процесния недвижим имот в с.П. С. ,общ С..

От приложеното ч. гр. д. № 427/16 г. по описа на РС-Севлиево се установява, че на 26.04.2016г. е инициирано производство по чл.51 ЗН от молителя Банка „ДСК“ ЕАД като заинтересовано лице, позоваващо се на договорно правоотношение с наследодателя А. А. Х. по договор за потребителски кредит от 13.12.2011г. и неизпълнени задължения от кредитополучателя по този договор. С оглед на това и на основание чл.51 ЗН е сезиран районният съд с искане да призове законните наследници С. Х., М. Х. и И. А. да обективират волята си за приемане или отка от оставеното наследство на починалия А. Х.. С определение №309 от 12.05.2016г. съдът е насрочил о.с.з. по делото на 30.05.2016г. и е определил на основание чл.51,ал.1 ЗН на законните наследници срок до 30.05.2016г. включително, да заявят пред съда приемат ли наследството на А. А. Х., както и че ги уведомява за последиците по чл.51,ал.2 и 3 ЗН и чл.49 ЗН. В с.з. на 30.05.2016г. са се явили двама от наследниците и са направили своите изявления – С. Х. и М. Х.. По отношение на наследника И. А. призоваването е извършено по реда на чл.47 ГПК ,като призовката е изпратена на адреса в гр.С., който е вписан и като постоянен адрес в НБД: гр.С., ул.“В.Л.“ ***. В разписката е удостоверено от връчителя, че адресата не живее на този адрес от много години, намира се в чужбина с неизвестен адрес. Съгласно приложеното уведомление на л.26, залепването е извършено на 17.05.2016г. С протоколно определение от 30.05.2016г. съдът е определил на И. А. срок до 03.06.2016г. да заяви пред съда приема ли наследството на А. Х. или се отказва от него. Изискана е и служебна справка , съгласно която от проверката в Специалния регистър за отказ и приеманен на наследство при РС-Севлиево , за периода 05.09.2015-02.06.2016г. няма направен от И. А. отказ или приемане на наследството на А. Х.. С решение от 06.06.2016 г. по ч. гр. д. № 427/16 г. районният съд е постановил да се впише по реда на чл. 51, ал. 1 и чл. 49 ЗН в особената книга за приемане и отказ от наследство при РС - Севлиево, че С. М. Х. и М. А. Х. са приели наследството на А. А. Х. , починал на 05.09.2015 г., а също така и да се впише по реда на чл. 51, ал. 2 вр. ал. 1 и чл. 49 ЗН, в същата книга, че И. А. А. е загубила правото да приеме наследството на баща си А. А. Х.. Решението като необжалваемо, е влязло в сила в деня на постановяването.

При така установените данни ,са основателни наведените от ищцата И. А. твърдения в исковата молба за нередовното ѝ призоваване като наследник в производството по ч.гр.д. № 427/16 г. по описа на РС-Севлиево и че с постановления в това производство съдебен акт не се засягат правата ѝ в съсобствеността, възникнали от създалото се

наследствено правоотношение като законен наследник на починалия през 2015г. нейн баща А. А. Х..

С оглед характера на производството по чл.51 ЗН, което предполага лично уведомяване на наследника, с даване на срок за заявяване дали приема или се отказва от наследството и указване на последиците от неизпълнението, е неприложима процедурата по чл.47 ГПК. В този смисъл е и постановената съдебна практика. Съгласно опр.№ 315 от 23.06.2015 г. по ч. гр. д. № 3092/2015 г. на ВКС, I-во г.о.,определянето на срок за приемане на наследството се развива в самостоятелно производство пред районния съд, което по своя характер е охранително. Законът предвижда лицето, което има право да наследява, да се призове, което предполага неговото редовно уведомяване. Съгласно чл.540 ГПК в охранителното производство се прилагат съответно и правилата на исковото производство. При съответното приложение на общите разпоредби на ГПК следва да се имат предвид особеностите на производството по чл.51 ЗН. Приемането или отказът от наследство са едностранни и неотменими волеизявления; те имат строго личен характер и зависят изцяло от личната преценка на лицето, призовано към наследяване. Затова и кредиторите на призования наследник не могат да бъдат овластени по реда на чл.134 ЗЗД да приемат наследството.Когато призованият наследник не е приел наследството и му е даден срок по реда на чл.51 ЗН, той следва да изрази своята воля лично и самостоятелно. Поради това, в производството по чл.51 ЗН се изключва приложението на предвидените в ГПК фикции по чл.40 и чл.41 ГПК, както и призоваване чрез залепване на уведомление или чрез „Държавен вестник“, които предполагат назначаване на особен представител / в този смисъл и опр. №729 от 12-04.2023г.по ч. гр. д. № 1090 / 2023 г. на ВКС, I г.о./. Следователно последиците по чл.51, ал.2 ЗН обвързват призования към наследяване само в хипотезата, при която същият е бил редовно уведомен с указанията по чл.51, ал.1 ЗН и в указания му срок не е отговорил . В случая тези предпоставки не са налице по отношение на наследника И. А., на която не е бил връчен лично акта на съда по ч.гр.д. № 427/16 г. по описа на РС-Севлиево , с който се определя срок да приеме наследството или се откаже от него. Тъй като в особеното охранително производство по чл.51 ЗН не са приложими фикциите за връчване, установени в общите процесуални правила, то и извършеното залепване на уведомление по реда на чл.47 ГПК не съставлява редовно уведомяване на наследника И. А. с указанията по чл.51,ал.1 ЗН. Производството по ч.гр.д. № 427/16 г. по описа на РС-Севлиево по отношение на нея е следвало да бъде прекратено, поради нередовното ѝ призоваване. Вместо това районният съд е постановил решение на 06.06.2016г. за вписва в книгата по чл.49 ЗН на обстоятелството, че призованият наследник И. А. е загубила правото да приеме наследството на баща си А. А. Х., което не формира сила на присъдено нещо и е непротивопоставимо на наследника И. А., която не е взела участие в това производство, за което е била ненадлежно уведомена чрез извършено призоваване по реда на чл.47 ГПК.

Неоснователно е твърдението на жалбоподателката, че постановеното решение по ч.гр.д. № 427/16 г. по описа на РС-Севлиево подлежи на отмяна по реда на чл.303 от ГПК. По своя характер, това производство е охранително - едностранно и безспорно , не дава

защита на накърнено гражданско право, а оказва съдебно съдействие на молителя при упражняване на такова право. Молител може да бъде всяко заинтересовано лице - наследник по закон или по завещание, кредитор на наследството, заветник. Издадените в това производство актове не формират сила на пресъдено нещо, включително и по въпросите дали ли е право на наследяване и придобити ли са права и задължени на основание наследствено правоприемство. Нормата на чл. 540 ГПК изрично предвижда неприменимост на разпоредбите на чл. 303-309 ГПК за актове, издадени в охранителни производства / в този смисъл ППВС № 2/1977 г., т. 2 и с ТР № 731. 07. 2017 г. по т.д. № 7/2014 г. на ОСГТК на ВКС, опр. № 50153 от 4.10.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3311/2022 г., II г. о., опр. № 60099 от 7.06.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1651/2021 г., II г. о./. Охранителният акт, с който съдът се произнася по молба на заинтересовано лице по чл.51, ал.1 ГПК няма тези характеристики, а правото на наследяване и придобитите права на основание наследяване от същия наследодател могат да бъдат защитавани в исково производство, в което да се преценява и спазване на процедурата по чл. 51 ЗН, и дали преди нея е имало приемане на наследството от тях- опр.№279 от 23.02.2023г. по гр.дело № 501 /2023 година, ВКС, I г.о. С оглед на изложеното , в настоящото производство подлежи на преценка дали е спазена процедурата по чл.51 ЗН относно развитото се производство по ч.гр.д.№ № 427/16 г. по описа на РС-Севлиево по отношение на призованата като наследник И. А., каквото изрично оспорване е направено от ищцата в подадената искова молба.

Не се твърди и няма данни по делото до подаване на исквата молба по гр.д. №941/2020г. по описа на РС –Севлиево ищцата И. А. да е направила отказ от наследството на А. А. Х.. Предявяването на иска по чл.108 от ЗС от ищцата И. А. съставлява мълчаливо приемане на наследството , тъй като с този иск се претендира защита на собствени права върху имота – в случая на 1/6 ид.ч., като придобита по наследство съгласно уточняващата молба от 27.10.2020г.

Неоснователни са наведените във въззивната жалба твърдения, че придобитите от ответницата права върху процесния недвижим имот като купувач по влязлото в сила постановление на ЧСИ по изп.д.№4/2017г. за възлагане и въвеждането й във владение , са противопоставими на ищцата И. А..

Придобиване правото на собственост от купувач на публична продан е деривативен способ, като съгласно чл.496,ал.2 ГПК от деня на влизане в сила на постановлението за възлагане купувачът придобива всички права, които длъжникът е имал върху имота.

В случая нито се твърди ,нито се установява от приложените по делото доказателства, че ищцата И. А. е имала качеството длъжник в производството по изп.дело№4/2017г. по описа на ЧСИ И.И.. От данните от приложеното копие от изп.дело №4/2017г. се установява,че в това производство длъжници са С. Х. и С.К. по издадена на 17.05.2016г. заповед по чл.417 ГПК и изпълнителен лист в полза на кредитора Банка ДСК АД по ч.гр.д.№483/2016г. на РС-Севлиево. Принудителното изпълнение е насочено върху процесния имот ,върху който е учредена договорна ипотека в полза на „Вива Кредит“ ООД ,като ищцата И. А. не е страна по този договор и не притежава качеството ипотекарен

дължник. По отношение на нейната 1/6 ид. част няма надлежно учредена договорна ипотека в полза на този кредитор. В случая принудителното изпълнение е насочено върху съсобствен имот, при липсата на дадено писмено съгласие по чл.500,ал.2 ГПК от ищцата И. А. като съсобственик на 1/6ид.част от него , имотът да бъде продаден изцяло / и нейната 1/6 ид.ч./ . Следователно тази идеална част от имота не е придобита от ответницата на основание чл.496,ал.2 ГПК, тъй като тя не е била собственост на длъжник по изп.дело№4/2017г. по описа на ЧСИ И.И. .Същата се владее от ответницата без правно основание , което обосновава основателност на исковата претенция на ищцата И. А. по чл.108 ЗС за процесната 1/6 ид.ч., за която е уважен искът с обжалваното в тази част решение на РС-Севлиево.

На основание изложеното въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение,а първоинстанционното решение потвърдено в обжалваната му част , с която е уважен предявеният от И. А. срещу С. М. иск по чл.108 ЗС относно 1/6 идеална част от УПИ II-122, кв. 8, по плана на с. П. С., общ. С., без административен адрес, утвърден със Заповед № 360/04.04.2007 г. и Заповед № 316/16.03.1976 г., с площ от 1 010 кв.м., при описаните граници, ведно с построени в него: къща и двуетажна стопанска постройка, заедно с всички подобрения и трайни насаждения.

Предвид изхода на спора и на основание чл.78 ГПК жалбоподателката следва да заплати на ищцата направените разноски за въззивното и касационното производство по делото общо в размер на 850лв. / 350лв. пред касационната инстанция и 500лв. пред въззивната инстанция заплатено адвокатско възнаграждение /.

По изложените съображения, въззивният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №154 от 23.08.2021г. по гр.д.№941/2020г. на РС-Севлиево в обжалваната част , с която е признато за установено по отношение на ответницата С. Н. М., с ЕГН *****, от гр. С., ул. "С." № ***, че ищцата И. А. А., с ЕГН *****, от гр. С., общ. С., ул. "В.Л." № ***, притежава 1/6 идеална част от правото на собственост, като придобито по наследство от А. А. Х., върху недвижим имот, а именно: УПИ II-122, кв. 8, по плана на с. П. С., общ. С., без административен адрес, утвърден със Заповед № 360/04.04.2007 г. и Заповед № 316/16.03.1976 г., с площ в размер на 1 010,00 квадратни метра, при граници: улица, УПИ I-121 - И.Д.Б., улица, УПИ III - 123 - Ю.Е.К., ведно с построени в него: къща и двуетажна стопанска постройка, заедно с всички подобрения и трайни насаждения в гореописания недвижим имот, и е осъдена на основание чл. 108 ЗС С. Н. М., с ЕГН *****, да предаде на И. А. А., с ЕГН *****, владението върху 1/6 идеална част от описаният недвижим имот.

ОСЪЖДА С. Н. М., с ЕГН *****, от гр. С., ул. "С." № *** да заплати на И. А. А., с ЕГН *****, от гр. С., общ. С., ул. "В.Л." № ***, сумата от 850лв. – разноски по делото пред въззивната и касационната инстанции.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____